

Algemene toelichting

De evaluatie van het ligplaatsenbeleid en de bespreking van deze uitkomsten begin 2015 in de commissie Middelen hebben geresulteerd in een nieuwe verordening: Verordening openbaar water Heemstede 2016. De wijzigingen bestaan met name uit het opnemen van extra weigeringsgronden (artikel 4) en het invoeren van intrekingsgronden van een ligplaatsvergunning (artikel 7). Daarnaast is het toewijzingsbeleid voor ligplaatsen gewijzigd doordat alle op dit moment gerealiseerde ligplaatsen zijn vergund. Verder was er de wens vanuit de afdeling Uitvoering Openbare Ruimte om de mogelijkheid te hebben tot het overschrijven van een ligplaatsvergunning bij overlijden van de vergunninghouder of bij een echtscheiding (artikel 8). Tevens is bekeken of sommige bepalingen niet duidelijker kunnen worden opgeschreven en de verwijzingen naar wet- en regelgeving nog steeds kloppen.

Artikelsgewijze toelichting

Alleen de artikelen die enige toelichting behoeven zijn hieronder opgenomen.

Artikel 2 Begripsbepalingen

- Openbaar water

Een 'openbaar water' in de zin van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek is ieder water, dat open staat voor het publiek. "Openbaar" is hier dus synoniem aan "feitelijk voor het publiek toegankelijk". Het maakt hierbij niet uit wie eigenaar is van het water. Deze term wordt ook gehanteerd in het model van de Algemene Plaatselijke Verordening van de VNG en is gelijk aan de hantering van het begrip "openbare weg" als bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994.

De Cruquiushaven is uitgezonderd van het begrip openbaar water zoals dit door de Verordening wordt bestreken. De Cruquiushaven is de enige plaats in Heemstede waar woonschepen liggen. Deze haven is in het bestemmingsplan Landgoederen en groene gebieden aangewezen. Het maximum aantal woonschepen is daarin aangegeven (18) en tevens de maximale toegestane hoogte (4,75 meter), lengte (20 meter) en breedte (6 meter).

Het is niet nodig geoordeeld om een ligplaatsvergunning in het kader van deze Verordening in het leven te roepen voor het liggen met een woonschip in de Cruquiushaven aangezien hier op een andere wijze al in is voorzien. Er wordt een huurovereenkomst gesloten tussen de gemeente en de eigenaar van het woonschip die de basis is om met het woonschip op de betreffende plek te liggen en een stuk tuingrond te gebruiken. Daarnaast betaalt de eigenaar van een woonschip liggeld op basis van de Verordening heffing en invordering van liggeld woonschepen Cruquiushaven 2015.

Artikel 3 Ligplaatsvergunning

Eerste lid

Op verzoek van de commissie Middelen is de vergunningplicht in de Verordening beperkt tot het innemen van een ligplaats aan openbare grond. De commissie is van mening dat in een tijd van economische crisis de inwoners niet onnodig verder belast moeten worden. In de regel is de koopprijs van een huis aan het water hoger. Dit geldt eveneens voor de OZB. Als men een huis met tuin aan het water bezit, dan heeft het uw voorkeur dat er een vaartuig mag liggen en dat daarvoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd noch liggeld (precario) voor hoeft te worden betaald.

Bij het tot stand komen van de concept Verordening openbaar water Heemstede uit 2013 zijn de regels gehanteerd zoals die door de VNG worden aangegeven ten aanzien van ligplaatsen. Daarbij was water het ordenend principe. Naar aanleiding van het verzoek van de commissie heeft de VNG, na eerstens hetzelfde antwoord te hebben gegeven (water is het ordenend principe), gemeld dat het mogelijk is een onderscheid te maken in vaartuigen aan openbare grond en vaartuigen aan particulier terrein. Het verschil in beleid is toegestaan omdat de gemeente aan particuliere gronden geen aanlegvoorziening realiseert, er geen ligplaatsnummer nodig is noch een sticker op het vaartuig. De gemeente zorgt hier allemaal wel voor bij vaartuigen die een ligplaats innemen aan openbare grond.

Naar aanleiding van het vorenstaande is daarom uitsluitend een vergunningplicht ingevoerd voor vaartuigen die liggen aan openbare grond.

Tweede lid

In de gemeentelijke haven worden ligplaatsen in huur uitgegeven. Hiertoe heeft de raad besloten bij het vaststellen van het definitieve ontwerp en exploitatieplan voor de haven (28 november 2019).

Tweede-Derde lid

Een vergunning als bedoeld in deze verordening is persoons-, ligplaats- en vaartuiggebonden. Dat wil zeggen dat bij iedere wijziging in één van deze drie omstandigheden een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd bij het college. Hierop is 1 uitzondering, namelijk de mogelijkheid tot het overschrijven van de vergunning zoals bepaald in artikel 8.

Derde-Vierde lid

Er is bewust gekozen om per adres maximaal één vergunning te verlenen aangezien de plaatsen waar een ligplaats kan worden ingenomen schaars zijn en er veel vraag naar is.

Vijfde-Zesde lid

Het vijfde lid biedt het college de mogelijkheid om (algemene of bijzondere) voorschriften te stellen in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne en het aanzien van de gemeente. Tevens mag het college beperkingen stellen naar soort vaartuig en de maximale toegestane lengte en hoogte van een vaartuig; dit alles in het licht van de plaatselijke situatie. Er wordt hierbij onder andere acht geslagen op de breedte van het water en de mogelijkheid van verdere doorgang, de staat van de beschoeiing en dergelijke. Het is mogelijk krachtens dit vijfde lid "welstandseisen" aan vaartuigen te stellen.

Een van de voorwaarden die in de vergunning wordt opgenomen is bijvoorbeeld de voorwaarde dat de vergunninghouder verantwoordelijk is voor de schade die hij berokkent door het innemen van een ligplaats met zijn vaartuig.

Ten aanzien van de hoogte wordt als lijn gehanteerd dat vaartuigen een maximale hoogte mogen hebben van 2.00 meter boven de waterlijn. Voor zeilboten is niet de hoogte van de mast, maar de hoogte van de giek inclusief zeil en huik of persenning (dekzeil) bepalend.

Overigens zal op de meeste locaties de hoogte van vaartuigen worden beperkt door de aanwezige bruggen.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Uitgangspunt van deze nieuwe Verordening is gebleven dat het innemen van een ligplaats overal is toegestaan. Om die reden zijn in deze Verordening alleen die gedeeltes van openbaar water opgenomen waar het innemen van een ligplaats verboden is. Dit is tevens praktischer aangezien de lijst met plaatsen waar het verboden is korter is dan het opnemen van een lijst met openbaar water waar wel een ligplaats mag worden ingenomen. Als er een vergunning wordt aangevraagd op een van deze verboden ligplaatsen, wordt deze geweigerd.

Eerste lid

De redenen waarom in bepaalde gedeeltes van het openbaar water niet gelegen mag worden zijn divers:

- Op sommige plaatsen aan het Zuider Buiten Spaarne is sprake van een natuurlijke oever dan wel een natuurgebied waardoor het ongewenst is dat vaartuigen hier ligplaats kunnen innemen.
- Indien vaartuigen aan beide zijden van vaarten dan wel in een smalle vaart liggen wordt de doorgang belemmerd zo niet onmogelijk. Er is zoveel mogelijk gekozen om de zijde die grenst aan gemeentegrond uit te sluiten en het liggen aan particuliere percelen toe te staan.

~~— De haven wordt gerenoveerd. De plannen zijn hiervoor op dit moment nog niet bekend waardoor besloten is de haven voorlopig uit te zonderen van het mogen liggen van vaartuigen, met uitzondering van degene die daar nu liggen onder het oude regime en passanten. Tevens is de westzijde van het Heemsteeds Kanaal ter hoogte van de woningen aan de Ankerkade uitgezonderd.~~

- Aan de sportvelden liggen is niet gewenst zodat wordt voorkomen dat men over de sportvelden loopt om bij een vaartuig te komen.

- Ter bescherming van de flora en fauna in het Groenendaalse bos (o.a. de ijsvogel) als bij het terrein waar de ooievaars broeden, is het niet gewenst dat vaartuigen aan dan wel in deze gebieden een ligplaats kunnen innemen. Daarop is een uitzondering gemaakt voor de vaartuigen van de Scouting Spaarnegeuzen die liggen in een zijarm van de Van Merlenvaart.
- Daar waar de Leidsevaart direct grenst aan de Leidsevaartweg is de mogelijkheid een ligplaats in te nemen uitgesloten. Dit is een vrij drukke weg en het is niet wenselijk vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid (oversteken) dat er een ligplaats kan worden ingenomen met vaartuigen aan deze zijde van de Leidsevaart.
- Ook zijn er plaatsen waar het onmogelijk is om aan te leggen vanwege: a) de aanwezige begroeiing in het water (zoals riet) en op de oever, b) de steilheid van de oever dan wel c) een hoge kademuur.
- Om te voorkomen dat met de aanleg van de noodzakelijke aanlegvoorzieningen schade wordt veroorzaakt aan de aanwezige drinkwatertransportleiding (Leidsevaart ten zuiden van de Amstelbrug), kunnen daar evenmin ligplaatsen worden ingenomen.

De Ringvaart is niet aangegeven als verboden water aangezien de Ringvaart niet binnen de gemeentegrenzen van Heemstede ligt. Deze Verordening is hier daarom niet van toepassing.

Tweede lid

In dit tweede lid wordt onder a. bepaald dat de vergunning wordt geweigerd indien de situatie ter plaatse niet geschikt is voor het betreffende vaartuig. Er wordt hierbij gedacht aan onder andere de doorgang die wordt belemmerd door het innemen van een ligplaats op de betreffende locatie met het betreffende vaartuig, de staat van de beschoeiing die het liggen met een dergelijk vaartuig niet toestaat (veelal de grootte van het vaartuig) en de vrije ruimte die er (niet) is om een ligplaats in te nemen met het betreffende vaartuig.

Per situatie kan het college een afweging maken of een vergunning kan worden verleend voor een bepaalde plaats voor een bepaald vaartuig.

Als een ligplaats in strijd is met het ter plaatse geldende bestemmingsplan, dan impliceert de aanvraag voor een ligplaatsvergunning tevens een aanvraag omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan. Er zal daardoor eerst een oordeel moeten worden gegeven met betrekking tot de ruimtelijke implicaties van de ligplaats. Afhankelijk van dit oordeel wordt er wel of geen ligplaatsvergunning verleend. Bij verlening van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan kan de ligplaatsvergunning worden verleend. Bij weigering van de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan wordt de ligplaatsvergunning geweigerd.

De weigeringsgronden onder b., c. en e. spreken verder ieder voor zich.

Artikel 5 Toewijzing ligplaatsen

Door deze wijze van toewijzing wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen aan de begrijpelijke wens van veel inwoners om hun vaartuig in de buurt van de eigen woning te kunnen aanleggen.

Degene die geen vergunning voor een ligplaats heeft gekregen wordt op een wachtlijst geplaatst.

Artikel 7 Intrekingsgronden

De intrekingsgronden zijn zo geformuleerd dat zij een bevoegdheid inhouden ("kan"). Daardoor is het voor het college mogelijk om een individuele afweging te maken.

Ten aanzien van de grond genoemd onder g. wordt gedacht aan bijvoorbeeld een emigratie of verhuizing naar het buitenland of de verhuizing naar een plaats die niet in de directe nabijheid van Heemstede ligt. De gedachte is dat dan feitelijk geen gebruik kan worden of wordt gemaakt van de ligplaats.

Artikel 12 Aanwijzingen ligplaats

Naast de algemene voorschriften die krachtens artikel 3, vijfde lid, kunnen worden gegeven kan het gelet op de omstandigheden wenselijk zijn om aan een individuele eigenaar van een vaartuig nog

nadere aanwijzingen te geven. Dit artikel biedt daarvoor de grondslag. Het ligt voor de hand deze aanwijzingen in de vorm van een schriftelijke beschikking te gieten.

Voor de toelichting op de in het derde lid genoemde hogere regelingen wordt verwezen naar de toelichting op artikel 16.

Artikel 15 Verstoren goede orde

Eerste lid

In het eerste lid onder a. wordt gesproken over geluidhinder. Hiervan is onder andere sprake indien afgemeerde boten tegen de kade stoten, fenders (stootwillen) verkeerd bevestigd zijn en daardoor geluid maken en, bij zeilboten, indien lijnen (vallen) tegen de mast tikken.

In het eerste lid onder c. wordt gesproken over een verbod om het terrein te verontreinigen met bilgewater. Bilgewater is een mengsel van water en olie dat ontstaat in de machinekamer. Bilgewater mag niet worden geloosd en moet worden ingezameld bij daartoe bevoegde inzamelaars.

Tweede lid

In het tweede lid onder b. is bepaald dat het verboden is aanpassingen aan de waterbodem en /of puinbestortingen te maken. Hiermee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om de beschermende materialen die met een reden tegen de oever en/of beschoeiing zijn geplaatst, weg te halen zodat met het vaartuig direct tegen de oever kan worden aangelegd.

Artikel 16 Voorwerpen op, in of boven openbaar water

Het beheer van het openbaar (vaar)water is in Nederland aan diverse overheden opgedragen. Zo is voor het beheer van de belangrijkste rivieren en rijkskanalen de centrale overheid verantwoordelijk. Het beheer van de overige wateren is verdeeld tussen de provincies, gemeenten en waterschappen. De centrale wetgever heeft voor het gebruik van het openbaar vaarwater diverse regelingen vastgesteld.

Artikel 16 is, in aanvulling op deze diverse regelingen, bedoeld om de overige openbare wateren te vrijwaren van activiteiten die het gebruik op enigerlei wijze zouden kunnen beïnvloeden. De veiligheid op het water heeft reeds een afdoende regeling gevonden in een aantal bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, te weten de artikelen 162 (vernietiging, onbruikbaar maken, beschadiging of versperring waterweg (opzet)), 163 (vernietiging, onbruikbaar maken, beschadiging of versperring waterweg (schuld)) en 427, sub 6 (versperren of belemmeren waterweg), en bijvoorbeeld artikel 1.15 van het Binnenvaartpolitiereglement (verbod tot het te water doen geraken van voorwerpen of stoffen).